

UCHWAŁA NR XVII/127/11
RADY MIEJSKIEJ W BEŁCHATOWIE
z dnia 24 listopada 2011 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na 2012 rok"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777 i Nr 217 poz. 1281), art. 4¹ ust. 1, 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 144, poz. 1175, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654 i Nr 120, poz. 690) oraz art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr. 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842) Rada Miejska w Bełchatowie uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się "Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na 2012 rok" w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bełchatowa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący
Rady Miejskiej w Bełchatowie
Grzegorz Gryczka

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Belchatowa na 2012 rok

Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa – szacowanych na 1,3% Produktu Krajowego Brutto (w roku 2009 – 17,45 mld złotych). Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz. U. z 2007. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.). Zadania dla jednostek samorządu terytorialnego ujęte zostały w art.1 i 2 niniejszej ustawy.

Art. 1.

- 1. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.*
- 2. Organy, o których mowa w ust. 1, popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.*

3. *Organy, o których mowa w ust. 1, współdziałają również z Kościołem Katolickimi innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.*

Art. 2.1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,*
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,*
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju,*
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu,*
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,*
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,*
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.*
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.*

Realizacja ww. zadań prowadzona jest przez Miasto Bełchatów w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Niniejszy „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na 2012 rok” zwany dalej „Programem” stanowi podstawę do kontynuowania realizacji zadań rozpoczętych przez Miasto Bełchatów w latach poprzednich.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych są działaniami długofalowymi. Realizacja kolejnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na 2012 rok, nie odbiegającego w swej formie i treści od poprzednich warunkuje w dużym stopniu skuteczność podejmowanych działań. Program jest spójny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Bełchatowa na lata 2009-2013” przyjętą Uchwałą Nr XXIV/180/08 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 maja 2009 r.

Podstawy Programu zarówno na rok 2011 jak i 2012 zbudowane są na bazie badań ankietowych wśród młodzieży bełchatowskich szkół podstawowych i gimnazjalnych przeprowadzonych w roku 2008 w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Wyniki badań stanowią załącznik nr 9 i 10 do Uchwały Rady Miejskiej w Bełchatowie Nr XXX/222/08 z dnia 27 listopada 2008 r.

Program będzie realizowany we współpracy z takimi podmiotami lokalnymi, jak:

- 1/ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie,
- 2/ Komórki organizacyjne Urzędu Miasta Bełchatowa (w szczególności Wydział Oświaty).

3/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie,

4/ Placówki służby zdrowia,

5/ Sąd, Policja, Straż Miejska,

6/ Organizacje pozarządowe, parafie, media lokalne,

7/ Placówki oświatowe.

oraz podmiotami o charakterze ponadlokalnym, takimi jak:

- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,

- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA),

- Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania Programu będą realizowane przez osoby i podmioty posiadające udokumentowane kwalifikacje i doświadczenie w obszarze profilaktyki - na zasadzie zlecenia zadań do realizacji, odbywającego się w formie zakupu usług w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz wsparcia lub powierzenia realizacji zadania w formie dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.

Wysokość środków zaplanowanych na 2012 rok wynosi 1 100 000,00zł.

Częścią integralną niniejszego programu jest „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”, który stanowi załącznik nr 1.

ROZDZIAŁ I

Celem głównym Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Celami operacyjnymi Programu są:

- 1) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 2) zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i postrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
- 3) poprawa sytuacji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu problemów związanych z uzależnieniem i przemocą poprzez udzielanie kompleksowej pomocy;
- 4) zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej;
- 5) zwiększenie zasobów profesjonalnie przygotowanych osób realizujących działalność profilaktyczną w mieście;
- 6) wsparcie działań służących ograniczeniu występowania zjawiska kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innych środków psychoaktywnych.

Cele Programu na rok 2012 osiągnane będą poprzez kontynuację zadań wieloletnich oraz zadań realizowanych w ciągu roku.

Główne kierunki działań w ramach Programu dotyczą:

- 1) profilaktyki uzależnień i przemocy;
- 2) pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) terapii, rehabilitacji i postrehabilitacji;
- 4) edukacji publicznej;
- 5) interwencji.

ROZDZIAŁ II

Zadania Programu, metody realizacji, wskaźniki

OBSZAR I – PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Cel ogólny: Poszerzenie wiedzy ogólnej na temat zaburzeń wynikających z używania alkoholu oraz szkód wynikających z picia ryzykownego i szkodliwego.

Zadania:

1.1. Prowadzenie (w szkołach, świetlicach, klubach i innych miejscach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży itp.) grup socjoterapeutycznych oraz programów profilaktycznych, adresowanych w szczególności do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

1.2. Dofinansowanie turnusów i wyjazdów śródrocznych o charakterze profilaktycznym i socjoterapeutycznym, będących integralną częścią całorocznych programów pracy z dziećmi i młodzieżą.

1.3. Wspieranie szkół w realizowaniu szkolnych programów profilaktyki, w szczególności poprzez finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w formie warsztatów, seminariów, prelekcji i wykładów adresowanych do uczniów, rodziców i rad pedagogicznych. Pomoc w realizacji programów edukacyjnych nakierowanych na wychowanie młodzieży, w szczególności na budowanie dialogu i partnerstwa w relacjach Dziecko - Rodzic - Nauczyciel".

1.4. Wdrażanie nowatorskich i modelowych rozwiązań w zakresie profilaktyki, proponowanych przez profesjonalnie przygotowane podmioty, takie jak: osoby fizyczne, instytucje publiczne i niepubliczne, kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe.

1.5 Realizowanie programów zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w szczególności z grup ryzyka w miejscach zagospodarowania czasu wolnego i klubów dla dzieci i młodzieży oraz zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania (np. kulturalno-artystycznych, sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych).

Wskaźniki w obszarze Profilaktyka:

- ilość zrealizowanych programów, zajęć, obozów, turnusów,
- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych (środowiskowych) programach profilaktycznych,
- ilość szkół i innych placówek, w których prowadzone były programy profilaktyczne.

OBSZAR II - POMOC PSYCHOSPOŁECZNA I PRAWNA

Cel ogólny: Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji, reintegracji i ograniczania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów

Zadania:

2.1. Zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej, psychospołecznej i prawnej poprzez wspieranie działań ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z uzależnieniami i przemocą domową, podejmowanych przez profesjonalnie przygotowane instytucje, organizacje pozarządowe, środowiska wzajemnej pomocy itp.

2.2. Prowadzenie Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych, w których udzielane są konsultacje i porady psychologiczne, psychospołeczne i prawne związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocą domową.

2.3. Wdrażanie i realizacja programów promocji zdrowia i rozwoju osobistego skierowanych do osób uzależnionych (po zakończonym leczeniu) i członków ich rodzin poprzez:

- dofinansowywanie działań mających na celu integrację rodzin i środowisk, abstynenckich, w tym wyjazdów, obozów,
- dofinansowywanie programów pomocy psychospołecznej dla rodzin w formie warsztatów i turnusów z elementami działań terapeutycznych, mających na celu odbudowę więzi społecznych i rodzinnych, rozwój umiejętności wychowawczych rodziców,

Wskaźniki w obszarze Pomoc psychospołeczna i prawna:

- liczba osób korzystających z pomocy Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych,
- liczba udzielonych w Punktach Informacyjno-Konsultacyjnych porad i konsultacji,

OBSZAR III - TERAPIA, REHABILITACJA I POSTREHABILITACJA

Cel ogólny : Polepszenie jakości leczenia, rehabilitacji, reintegracji i działań zmierzających do ograniczania szkód zdrowotnych

Zadania:

3.1. Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz dla osób doznających i stosujących przemoc, przez:

- 1) Wspieranie działalności placówek leczenia odwykowego w zakresie realizacji ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych;
- 2) Dofinansowanie szkoleń terapeutów, odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników leczenia odwykowego oraz szkoleń liderów ruchów abstynenckich (np. Program Rozwoju Osobistego);
- 3) Dofinansowanie programów terapii (w tym dodatkowych oddziaływań terapeutycznych) Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA);
- 4) Wspieranie realizacji programów o charakterze terapeutyczno - wspierającym dla osób uzależnionych od alkoholu (w tym: bezdomnych);
- 5) Dofinansowanie programów pomocy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie.

3.2. Zwiększanie dostępności do pomocy rehabilitacyjnej i postrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy, poprzez dofinansowanie

wyjazdów terapeutycznych i socjoterapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin w okresie rehabilitacji i postrehabilitacji.

3. Realizacja zadań w zakresie integracji społecznej poprzez wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin np. prowadzenie schroniska dla bezdomnych z realizacją programu readaptacji społecznej dla uzależnionych od alkoholu i ofiar przemocy w rodzinie, poradnia życia rodzinnego, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczna, klub abstynencki, wypoczynek letni dzieci i młodzieży połączony z realizacją programów profilaktycznych, ośrodek wsparcia rodzin i inne.

Wskaźniki w obszarze Terapia, rehabilitacja i postrehabilitacja:

- ilość realizowanych i finansowanych programów,
- liczba odbiorców,
- liczba lekarzy, terapeutów i instruktorów terapii zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego, którzy podnieśli kwalifikacje,
- ilość dofinansowywanych wyjazdów,

OBSZAR IV - EDUKACJA PUBLICZNA

Cel ogólny: Podniesienie poziomu wiedzy u ogółu społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych

Zadania:

- 4.1. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów używania (kampanii, konferencji, debat)
- 4.2. Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych.
- 4.3. Organizowanie imprez, konkursów i festynów zawierających przesłanie o charakterze prozdrowotnym m.in. Dni Rodziny, konkurs wiedzy o uzależnieniach itp.
- 4.4. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, adresowanych do rodziców (także rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci młodszych), opiekunów, kadry pedagogicznej itp., służących rozwojowi ich umiejętności wychowawczych oraz podnoszących ich kompetencje w zakresie rozmawiania z dziećmi i młodzieżą na temat problemów uzależnień i przemocy.
- 4.5. Organizowanie seminariów, warsztatów, w tym o charakterze interdyscyplinarnym, w szczególności dla pracowników szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, instruktorów zajęć kulturalnych i sportowych, lekarzy pierwszego kontaktu, pracowników socjalnych,

kuratorów, policjantów i strażników miejskich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

4.6. Przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców poprzez współpracę z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia problematyki alkoholowej do programów szkolenia kandydatów na kierowców oraz zakup i dystrybucję wśród kierowców i policjantów materiałów edukacyjnych: broszur, ulotek, liczników trzeźwości.

Wskaźniki w obszarze Edukacja publiczna:

- ilość materiałów informacyjnych, publikacji, nakład ulotek, plakatów,
- ilość zrealizowanych szkoleń, warsztatów i liczba ich uczestników,
- ilość ośrodków szkolenia kierowców, które podjęły współpracę,
- ilość rozdanych kierowcom materiałów edukacyjnych,
- ilość kampanii, w których wzięto udział.

OBSZAR V – INTERWENCJE

Zadania:

5.1. Rozwijanie, doskonalenie i wdrażanie procedur interwencji w sprawach przemocy w rodzinie i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu, w tym, w szczególności, procedur wczesnego rozpoznawania i reagowania przez pracowników służby zdrowia, oświaty i pomocy społecznej w przypadku podejrzenia występowania przemocy wobec dzieci.

5.2. Podejmowanie czynności związanych z procedurą zobowiązania do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, realizowaną w ramach zadań MKRPA.

5.3. Podejmowanie działań skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych celem ograniczania dostępności napojów alkoholowych oraz przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

5.4. Prowadzenie postępowań w sprawach o sądowe zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu.

Wskaźniki w obszarze Interwencje:

- ilość interwencji podjętych w przypadkach przemocy w rodzinie,
- liczba osób uzależnionych, z którymi członkowie MKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno -motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób uzależnionych, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,

- ilość punktów sprzedaży, w których zanotowano sprzedaż napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim,
- ilość i rodzaj działań podjętych w celu ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,
- ilość cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

ROZDZIAŁ III

REALIZATORZY PROGRAMU

1. W realizacji Programu uczestniczą: Pełnomocnik ds. Uzależnień, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz partnerzy zewnętrzni zapraszani do współpracy, w zależności od celu i rodzaju zadania.
2. Zlecenie zadań do realizacji odbywa się w formie powierzenia lub wsparcia wykonania zadania, (Przy procedurze zlecenia zadań organizacjom pozarządowym (NGO) zastosowanie ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze, oraz dodatkowo, w miarę możliwości z innych środków własnych Miasta Bełchatowa.
2. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także z darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BEŁCHATOWIE.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie, zwana dalej „Komisją” powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Prezydenta Miasta Bełchatowa, do zadań której należy m.in.:
  - 1) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
  - 2) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
  - 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddawania się leczeniu w zakładzie leczenia

- odwykowego.
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Bełchatowie, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
  - 5) współpraca ze Strażą Miejską w realizacji Programu;
  - 6) zawiadamianie właściwych organów administracji publicznej w przypadku otrzymania informacji o sprzedaży alkoholu niezgodnie z przepisami;
  - 7) zgłaszanie propozycji zadań wynikających z Programu do projektu preliminarza wydatków;
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie, powołana przez Prezydenta Miasta Bełchatowa, pracuje do czasu powołania nowego składu Komisji.

WYNAGRODZENIE

1. Za udział w posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości:
  - Przewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 710,00 zł brutto (słownie: siedemset dziesięć zł.),
  - Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 535,00 zł brutto (słownie: pięćset trzydzieści pięć zł.).
2. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa powyżej stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji i Zespołów Roboczych.
Zryczałtowane wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, obniża się o:
  - 15% w przypadku każdej nieobecności w posiedzeniu Komisji,
  - 10% w przypadku każdej nieobecności w posiedzeniu Zespołu Roboczego.Posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołów Roboczych odbywają się co najmniej jeden raz w miesiącu.
3. W przypadku, gdy w danym miesiącu członek komisji nie bierze udziału w zwołanych posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w posiedzeniach Zespołów Roboczych potrąca się 100 % wynagrodzenia.
4. Zryczałtowane wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, wzrasta o 20 % w przypadku udziału członka komisji w obowiązkowym szkoleniu, wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2007 r. Nr 70, poz. 473), odbywającym się poza miejscem zamieszkania, w przypadku kiedy organizator szkolenia nie zapewnia transportu.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Cel ogólny: Zapewnienie Informacji dla prowadzenia racjonalnej i akceptowanej społecznie polityki związanej z problematyką alkoholową, z przeciwdziałaniem przemocy i agresji.

Monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami alkoholowymi jest podstawą do budowania określonych strategii profilaktycznych i naprawczych, a w istocie podstawą do ewaluacji prowadzonych działań.

Zadania:

1. Zbieranie informacji dotyczących problemów alkoholowych m.in. we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji w Bełchatowie i innymi instytucjami.
2. Gromadzenie danych o miejscach pomocy dla osób z problemem alkoholowym.
3. Prowadzenie badań nt. skali zjawiska przemocy w rodzinie i postaw wobec zjawiska.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- dane statystyczne dotyczące problemów alkoholowych w Bełchatowie,
- wykaz miejsc pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, zagrożonym uzależnieniem i współuzależnionym;

STANDARDY

1. Standard Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego wyznacza załącznik nr 2 do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na rok 2012.
2. Standard turnusu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży wyznacza załącznik nr 3 do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na rok 2012.
3. Standard zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży wyznacza załącznik nr 4 do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na rok 2012.
4. Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach oświatowych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych wyznacza załącznik nr 5 do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na rok 2012.
5. Standard działań opiekuńczo-wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży wyznacza załącznik nr 6 do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Bełchatowa na rok 2012.

Załącznik nr 1 do Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Problemów Alkoholowych dla Miasta
Bełchatowa na 2012 rok

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**

BEŁCHATÓW 2012

51

Wprowadzenie

Uchwalenie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przez samorząd gminy to zadanie wynikające z art. 6, ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie. Program stanowi integralną część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Bełchatowa na lata 2009-2013” przyjętej Uchwałą Nr XXIV/180/08 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 maja 2009 r., w której jednym z wymiarów pozostaje sfera społeczna.

W ścisłym związku z celami strategicznymi programu przyjęte zostają cele operacyjne oraz zadania, które zasadniczo umiejscowić można w czterech wymiarach oglądu zjawiska przemocy i walki z tym problemem społecznym przez władze samorządu. Wyróżnione płaszczyzny działań z uwagi na przedmiot przemocy domowej, to: profilaktyka różnego rzędu (ze szczególnym położeniem nacisku na wdrażanie działań zaradczych o charakterze ogólnym/universальnym), rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie oraz ograniczanie negatywnych następstw związanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej – działania wobec rodzin uwikłanych w przemoc, rozwijanie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej na poziomie lokalnym i krajowym, w zakresie przeciwdziałania i ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie i po czwarte, monitorowanie zjawiska, prowadzenie badań służących diagnozie występowania problemu i ostatecznie ewaluacja wdrożonych rozwiązań.

Program zakłada podjęcie przez samorząd we współpracy z innymi podmiotami, interdyscyplinarnych i kompleksowych działań ukierunkowanych na ochronę osób doznających przemocy, edukowanie tak całego społeczeństwa, jak i osób przejawiających zachowania przemocowe w zakresie omawianej problematyki i korekty tego typu zachowań. Realizacja zamierzeń ujętych w programie powinna ostatecznie przełożyć się na wzrost poczucia świadomości, że przemoc w rodzinie to nie problem indywidualny lecz społeczny, który poprzez podjęcie wspólnego wysiłku może zostać skutecznie minimalizowany.

Najważniejszym dokumentem w ustawodawstwie polskim, dotyczącym kwestii podstawowych praw człowieka jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi poświęcony „Wolnościom, Prawom i Obowiązkom Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Kolejnym dokumentem regulującym działania dotyczące przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania

przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy.

Na samorząd gminy ustawa nakłada obowiązek prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z tym, iż przemoc bardzo często występuje w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym zjawisko przeciwdziałania przemocy domowej zostaje ujęte również w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473, z późn. zm.). Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie stanowi jedno z zadań wpisanych w zakres profilaktyki alkoholowej.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362) także określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

Według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu.

Cel główny programu

Przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania

II. Cele szczegółowe programu

1. Propagowanie, podejmowanie działań profilaktycznych o charakterze informacyjno - edukacyjnych mających na celu podnoszenie poziomu świadomości społecznej wobec zjawiska przemocy.
2. Zwiększenie zakresu i skuteczności pomocy specjalistycznej w formie działań wspierających dla osób krzywdzonych w wyniku przemocy.
3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem i ograniczaniem zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków.
4. Współpraca z instytucjami rządowymi, samorządowymi i podmiotami pozarządowymi zajmującymi się problematyką przemocy w rodzinie.
5. Monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie.

III. Zadania do realizacji celów szczegółowych

Ad. 1

1. Podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa oraz uwrażliwianie na problem przemocy poprzez opracowywanie, upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków.

2. Współpraca z mediami w zakresie edukacji i podniesienia poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.
3. Opracowywanie a także udział w kampaniach społecznych o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Promowanie i wdrażanie tzw. „dobrych praktyk”, rekomendowanych i nowatorskich rozwiązań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.
5. Promowanie stylu życia (w tym form spędzania czasu wolnego) i relacji społecznych służących wzmocnieniu więzi rodzinnych.
6. Wspieranie edukacji i poradnictwa rodzinnego, ze szczególnym uwzględnieniem grup i obszarów podwyższonego ryzyka, to jest: grup dzieci i rodzin lub środowisk lokalnych szczególnie podatnych na wystąpienie problemu krzywdzenia.
7. Propagowanie programów profilaktycznych w szkołach, uświadamiających i uwrażliwiających młode pokolenie na problem przemocy, w tym przemocy rówieśniczej.

Ad. 2

1. Inspirowanie i promowanie nowatorskich projektów na rzecz pomocy rodzinom doznającym przemocy oraz niwelowania negatywnych skutków jej stosowania.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób starszych krzywdzonych w wyniku stosowania agresji i przemocy.
4. Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności poszczególnych służb zajmujących się pomocą i wsparciem osób krzywdzonych.
5. Organizowanie obozów profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą domową.
6. Organizowanie imprez rekreacyjno-sportowych jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego.

Ad. 3

1. Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób zaangażowanych w działania profilaktyczne – obejmujące problematykę przeciwdziałania przemocy – w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych.
2. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom i sprawcom przemocy.
3. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów szkoleniowych o charakterze informacyjno-edukacyjnym w przedmiocie zagadnienia przemocy domowej.

Ad. 4

1. Diagnozowanie aktualnego stanu zasobów umożliwiających prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Bełchatowa.

2. Kontynuowanie i doskonalenie systemu „Niebieskiej Linii”, włączając w to wszystkie organizacje i instytucje mające związek lub zajmujące się przemocą w rodzinie.

Ad. 5

1. Monitorowanie kosztów związanych z różnymi formami pomocy dla osób doznających przemocy.

2. Badanie i monitorowanie problemu przemocy domowej na terenie Miasta Bełchatowa poprzez przepływ informacji pomiędzy policją, strażą miejską, placówkami oświatowymi, ośrodkiem pomocy społecznej.

IV. Wskaźniki osiągnięcia celów

1. Liczba osób (w tym dzieci i osób starszych), którym została zapewniona profesjonalna pomoc interwencyjna i terapeutyczna w wyniku stwierdzonego występowania przemocy domowej,

2. Liczba szkoleń i osób w nich uczestniczących w związku z podnoszeniem kwalifikacji w zakresie pomocy i wsparcia osób krzywdzonych.

3. Liczba świetlic socjoterapeutycznych i dzieci uczestniczących w zajęciach.

4. Ilość porad w punkcie informacyjno – konsultacyjnym.

5. Ilość obozów profilaktycznych organizowanych dla dzieci z grup ryzyka.

6. Ilość wypełnionych „Kart Niebieskich” przez policję i inne instytucje.

7. Statystyka policyjna związana z działaniem przemoc domowa:

- liczba interwencji domowych,

- liczba odnotowanych postępowań przygotowawczych w sprawie fizycznego i moralnego znęcania się nad członkiem rodziny z uwzględnieniem zakończonych spraw z aktem oskarżenia,

- liczba odnotowanych postępowań uchylania się od obowiązku alimentacyjnego,

8. Liczba organizacji pozarządowych, podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, które otrzymały dotacje a także nawiązały współpracę o charakterze pozafinansowym w aspekcie realizacji zadań publicznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

V. Ewaluacja

Aby program był skuteczny i aktualny wymaga ciągłej ewaluacji.

Ciągłe monitorowanie i zbieranie informacji o skuteczności pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie pozwoli na korygowanie i modyfikowanie systemu organizacyjnego działającego dla potrzeb rodzin dysfunkcyjnym.

**Standard
Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego**

1. Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:
  - 1) zwiększenie dostępu mieszkańców Miasta Bełchatowa do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz wiedzy w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, a w szczególności w dziedzinie ochrony przed przemocą w rodzinie,
  - 2) zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz osób współuzależnionych, będących mieszkańcami Miasta Bełchatowa,
2. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny prowadzi działalność w szczególności dla osób:
  - uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,
  - członków rodzin osób uzależnionych,
  - doznających przemocy,
  - będących w kryzysie.
3. Do zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego należy w szczególności:
  - motywowanie do podjęcia leczenia oraz kierowanie do specjalistycznych placówek,
  - wstępna diagnoza i ocena sytuacji rodzinnej,
  - udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu (np. uruchamianie przy punkcie grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej),
  - inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
  - posiadanie dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu miasta i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu,
  - prowadzenie statystyki udzielonych porad i konsultacji
4. Baza lokalowa.
  - 1) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny powinien mieścić się docelowo w co najmniej 3 pomieszczeniach, przeznaczonych na:
    - a) pracę administracyjno- informacyjną,
    - b) indywidualną pracę z klientem umożliwiającą nieskrępowaną rozmowę,
    - c) toaletę.
  - 2) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny powinien być wyposażony w telefon i komputer.
5. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny działa co najmniej 5 dni w tygodniu w wymiarze minimum 4 godzin, w tym trzy razy w tygodniu po południu od godziny 16⁰⁰ do 20⁰⁰.
6. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny nie prowadzi terapii.
7. Obsada personalna i kwalifikacje pracowników:

Osoby realizujące zadania w Punktach Informacyjno-Konsultacyjnych powinny posiadać kwalifikacje z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień, przeciwdziałania przemocy, pracy socjalnej, prawa, psychologii, i posiadać znajomość oferty Miasta Bełchatowa w zakresie profilaktyki uzależnień, leczenia i przeciwdziałania przemocy

Standard turnusu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży

1. Cele wprowadzenia standardu:
  1. Poszerzenie oferty programowej z zakresu projektów profilaktycznych, umożliwiających:
    - a) wypoczynek zgodny ze zdrowym stylem życia,
    - b) kontynuację całorocznej pracy profilaktycznej,
    - c) nawiązanie kontaktu z psychologami przez osoby potrzebujące pomocy,
    - d) wzmacnianie działań chroniących przed zachowaniami ryzykownymi,
  2. zwiększenie efektywności i jakości pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą na turnusach.
3. Zasady organizowania turnusu profilaktycznego:
  1. Uczestnikami turnusów powinny być dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi związanymi ze spożywaniem napojów alkoholowych;
  2. Kwalifikacja dzieci prowadzona jest przez wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych,
  3. Podstawą zakwalifikowania dziecka jest nasilenie problemów występujących w rodzinie, a nie tylko jej sytuacja materialna;
  4. Na turnusie profilaktycznym kadrę stanowią osoby posiadające kwalifikacje do prowadzenia zajęć profilaktycznych;
  5. Dziecko może uczestniczyć w turnusie po uzyskaniu pisemnej zgody rodziców lub opiekunów;
  6. Program turnusu powinien uwzględniać główne założenia i cele wynikające z całorocznej pracy oraz określać sposób dokumentowania przebiegu zajęć;
  7. Warunki organizacyjne muszą być zgodne z rozporządzeniem ministra Edukacji Narodowej z 21 stycznia 1997 roku w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.);
  8. Organizator zobowiązany jest przed rozpoczęciem turnusu do poinformowania uczestników i rodziców lub opiekunów o założeniach turnusu, programie i warunkach organizacyjnych;
  9. Czas trwania turnusu - co najmniej 10 dni;
  10. Organizator powinien zagwarantować bezpieczny i wygodny transport uczestników do miejsca zorganizowania turnusu i z powrotem.

Standard
zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży

1. Cele wprowadzenia standardu:
  - 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży w szczególności ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi związanymi ze spożywaniem napojów alkoholowych:
    - a) warunków do zrównoważonego rozwoju,
    - b) ułatwionego dostępu do różnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego
  - 2) podniesienie efektywności i jakości ofert zagospodarowania czasu wolnego,
2. Za ofertę zajęć zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży uważa się:
  - 1) zajęcia sportowe, przez które rozumie się szeroką ofertę zajęć realizowanych w obiektach sportowych, a także pozalekcyjne zajęcia sportowe organizowane na terenie szkół i placówek oświatowych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzone nieodpłatnie dla uczestników przez trenera lub instruktora,
  - 2) zajęcia rozwijające zainteresowania własne, przez które rozumie się koła zainteresowań, zajęcia kulturalno-oświatowe, fakultety problemowe i zajęcia pozalekcyjne prowadzone nieodpłatnie dla uczestników w szkołach i placówkach oświatowych oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych w formie zajęć grupowych przez nauczyciela, instruktora lub wychowawcę.
3. Prowadzący zajęcia winien dysponować odpowiednimi kwalifikacjami w zakresie profilaktyki.
4. Zajęcia turystyczne i rekreacyjne to organizowane w czasie pozalekcyjnym, a szczególnie podczas ferii szkolnych i w dni wolne od nauki, aktywne formy wypoczynku, w szczególności: rajdy, wycieczki, obozy, spływy organizowane jako element systematycznej pracy z dziećmi i młodzieżą.

Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach oświatowych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Program profilaktyczny to działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów w ich otoczeniu.

Programy profilaktyczne powinny być systematycznie kontrolowane i weryfikowane, by mogły dawać wysoką gwarancję korzyści dla odbiorców. Jakość jest kategorią wielowymiarową, toteż standardy odnoszą się do wielu obszarów i wymiarów działań profilaktycznych.

- Program profilaktyczny powinien być dostosowany do potrzeb i problemów odbiorców.
- Decyzja o stosowaniu programu powinna być zawsze poprzedzona wstępną diagnozą w celu dostosowania do lokalnych warunków,
- Program powinien mieć wyraźnie określonego adresata.
Należy określić wiek odbiorców oraz poziom edukacji, ponieważ potrzeby, problemy i możliwości odbiorców w różnym wieku są odmienne.

Programy dotyczą wąskiego zakresu spraw i zmięrzają do usuwania skutków zachowań problemowych i napotykaných trudności środowiskowych, mogą też dotyczyć głębszych uwarunkowań dysfunkcji. Innymi słowy, mogą być skierowane na usuwanie tylko objawów lub też przyczyn zaburzeń.

Spełnianie kryteriów nowoczesnego kształcenia podnosi atrakcyjność i efektywność programów profilaktycznych. Należą do nich:

- 1) aktywizowane metody pracy np. dyskusja, "burza mózgów", odgrywanie ról,
- 2) aranżowanie osobistych doświadczeń i odkryć,
- 3) elementy pedagogiki zabawy,
- 4) kształtowanie ważnych umiejętności życiowych poprzez trening i doświadczenia praktyczne w toku programu.

Organizacja programu

1. Program profilaktyczny powinien uwzględniać realia szkoły i aktualną sytuację finansowo-organizacyjną społeczności szkolnej.
2. Program profilaktyczny powinien zakładać kontynuację działań.
3. Szkoła decydując się na podejmowanie działań profilaktycznych w formie programów powinna przewidzieć kontynuację, również w postaci działań własnych.

Program profilaktyczny powinien podlegać ocenie skuteczności, czyli ewaluacji.

Standard
działań opiekuńczo-wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży

1. Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:
  - 1) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - 2) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo-wychowawczych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie Miasta Bełchatowa,
2. Standard odnosi się do następujących placówek:
  - 1) świetlicy środowiskowej
  - 2) świetlicy socjoterapeutycznej,
  - 3) klubu młodzieżowego,
3. Standard świetlicy środowiskowej :
  - 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne,
  - 2) rodzaje prowadzonych zajęć:
    - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
    - b) wspierające rozwój psychiczny i fizyczny, w tym rozwijające zainteresowania i zdolności,
    - c) kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,
    - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
    - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
    - f) dożywanie,
  - 3) zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie pedagogiczne lub psychologiczne.
  - 4) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów,
4. Standard świetlicy socjoterapeutycznej:
  - 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne,
  - 2) rodzaje prowadzonych zajęć:
    - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
    - b) ogólnorozwojowe, w tym rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
    - c) rozwijające umiejętności życiowe i społeczne,
    - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
    - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
    - f) socjoterapeutyczne, prowadzone w celu eliminowania zaburzeń zachowania,
    - g) specjalistyczne, w szczególności korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne,
    - h) wyjazdowe warsztaty i obozy socjoterapeutyczne,
  - 3) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy socjoterapeutycznej po uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów,
  - 4) zajęcia organizuje się po sporządzeniu diagnozy dziecka, w szczególności rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego) i jego rodziny, diagnoza ta jest podstawą do przygotowania indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla każdego dziecka oraz planu pracy z jego rodziną.
  - 5) zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzą psycholodzy, pedagogzy i inni specjaliści posiadający przygotowanie do tego rodzaju działalności potwierdzone odpowiednim certyfikatem,
  - 6) w świetlicy socjoterapeutycznej, powinien być zatrudniony co najmniej jeden psycholog na pełny etat,

- 7) specjaliści prowadzący zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej zobowiązani są do stałej współpracy:
  - a) z rodzinami uczestników,
  - b) ze szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami pomocy społecznej, sądem, instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi,
- 8) uczestnicy zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej mogą korzystać z dożywiania.
5. Standard klubu młodzieżowego:
  - 1) obszar działania obejmuje Miasto Bełchatów ,
  - 2) rodzaje prowadzonych zajęć:
    - a) ogólnorozwojowe,
    - b) rozwijające zainteresowania,
    - c) zagospodarowujące czas wolny,
    - d) warsztaty i treningi, w szczególności rozwijające umiejętności społeczne i życiowe,
    - e) poradnictwo i konsultacje dla rodziców.
  - 3) zajęcia w klubach młodzieżowych prowadzą psycholodzy i pedagodzy oraz trenerzy, instruktorzy posiadający odpowiednie uprawnienia do prowadzenia zajęć rozwijających uzdolnienia i zainteresowania,
  - 4) animatorami działań klubowych może być również uczestnicząca w zajęciach młodzież bądź wolontariusze,
  - 5) młodzież uczestniczy w zajęciach organizowanych w klubach na swój wniosek, a w przypadku osób niepełnoletnich za zgodą rodziców lub opiekunów.

REGULAMIN FINANSOWANIA I DOFINANSOWYWANIA SZKOLEŃ DLA REALIZATORÓW PROGRAMU

Ustala się regulamin finansowania i dofinansowywania szkoleń, kursów, studiów podyplomowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, następującej treści:

1. O dofinansowywanie szkoleń, kursów, studiów podyplomowych mogą ubiegać się osoby zamieszkałe lub zatrudnione w rejonie objętym działaniami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie, realizujące zadania Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa.
2. Wysokość przyznawanej pomocy (dofinansowania) jest uzależniona od kwoty przeznaczonej na ten cel w danym roku w budżecie Miasta Bełchatowa i określana przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Dofinansowanie do szkoleń nie może przekraczać 50% kosztów szkolenia, nie więcej jednak niż 1 300,00 PLN brutto rocznie.
4. Kwota dofinansowania szkolenia będzie przekazana organizatorowi szkolenia lub uczelni po przedłożeniu faktury (rachunku) wystawionej na: Miasto Bełchatów, NIP 769-21-66-386 przez jednostkę szkolącą, w terminie 14 dni od daty przedłożenia rachunku/ faktury.
5. Osoba, która uzyskała pomoc finansową, zobligowana jest do udziału w realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i w pracy społecznej w zespołach roboczych MKRPA, w formie i czasie uzgodnionym przez beneficjenta z przewodniczącą Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:
  - zaświadczenie organizatora kursu, szkolenia, potwierdzające uczestnictwo,
  - program i czas trwania oraz informację o całkowitym koszcie kursu, szkolenia,
  - poświadczenie o uczestnictwie w realizacji zadań ujętych w programach: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa.
7. Osoba, która otrzymała dofinansowanie winna ją zwrócić w całości, jeżeli bez uzasadnionych przyczyn przerwie kurs, szkolenie, studia, także nie wywiąże się z realizacji działań zapisanych w punkcie 5.

Tabele sprawozdawcze z realizacji zadań:

Tabela Nr 1:

Tabela sprawozdawcza z realizacji zadania (*) w 2012 r.		
Lp.	Nazwa wskaźnika	Liczba
1.	Porady udzielone osobom z problemem alkoholowym	osobom uzależnionym
		współmałżonkom osób uzależnionych
		dzieciom osób uzależnionych
2.	Konsultacje udzielone osobom z problemem alkoholowym	osobom uzależnionym
		współmałżonkom osób uzależnionych
		dzieciom osób uzależnionych
3.	Osoby przeszkolone w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	lekarze
		terapeuci i instruktorzy
		inne osoby
4.	Liczba dni, które osoba z problemem alkoholowym musi czekać w kolejce na rozpoczęcie terapii (średnia wartość miesięczna)	poradnia leczenia uzależnień - program dla uzależnionych
		poradnia leczenia uzależnień - program dla współuzależnionych
		oddział leczenia uzależnień
(*) - Proszę wypełnić zakres działań, który wynika z podpisanej umowy		

Tabela Nr 2:

Tabela sprawozdawcza z realizacji zadania (*) w 2012 r.		
Lp.	Nazwa wskaźnika	Liczba
1.	Naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie sprzedaży alkoholu	osoby do lat 18
		osoby nietrzeźwe
		sprzedaż na kredyt lub pod zastaw
2.	Naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie promocji napojów alkoholowych	
3.	Cofnięte zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w związku z zabronioną sprzedażą nieletnim	
(*) - Proszę wypełnić zakres działań, który wynika z podpisanej umowy		
(**) - W przypadku realizacji kilku programów, proszę wypełnić odrębny arkusz dla każdego programu.		

Tabela Nr 3:

Tabela sprawozdawcza realizacji zadania (*) w 2012 r.		
Lp.	Nazwa wskaźnika	Liczba
1.	Osoby z problemem alkoholowym, które brały udział w zajęciach wynikających z programu finansowanego przez Urząd Miasta	dorośle
		dzieci
		rodziny
2.	Osoby z problemem przemocy domowej, które brały udział w zajęciach wynikających z programu finansowanego przez Urząd Miasta	dorośle
		dzieci
		rodziny
3.	Konsultacje udzielone osobom z problemem przemocy domowej	dorośle
		dzieci
		rodziny
4.	Osoby przeszkolone w zakresie rozwiązywania problemów osób doświadczających przemocy (**)	
5.	Liczba rodzin i osób, które są objęte pomocą materialną w związku z problemem alkoholowym	rodziny ogółem
		osoby w rodzinie
		dzieci do lat 12
6.	Wysokość środków finansowych wydatkowanych dla rodzin i osób, które są objęte pomocą materialną w związku z problemem alkoholowym	rodziny ogółem
		średnio na 1 osobę w rodzinie
		średnio na 1 dziecko
(*) - Proszę wypełnić zakres działań, który wynika z podpisanej umowy		
(**) - Proszę wpisać nazwę przeszkolonych grup zawodowych lub społecznych		

Tabela Nr 4:

Tabela sprawozdawcza z realizacji zadania (*) w 2012 r.		
Lp.	Nazwa wskaźnika	Liczba
1.	Dzieci i młodzież biorący udział w programie (**)	
2.	Nauczyciele biorący udział w programie (**)	
3.	Rodzice biorący udział w programie (**)	
(*) - Proszę wypełnić zakres działań, który wynika z podpisanej umowy		
(**) - W przypadku realizacji kilku programów, proszę wypełnić odrębny arkusz dla każdego programu.		

Tabela Nr 5:

Tabela sprawozdawcza z realizacji zadania (*) w 2012 r.			
Lp.	Nazwa wskaźnika	Liczba	
		dorośli	kobiety mężczyźni
1/	Osoby korzystające z oferty środowiska samopomocowego	rodziny	
(*) - Proszę wypełnić zakres działań, który wynika z podpisanej umowy			

